FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT SIEGBERT ALBER

föredraget den 23 januari 2001 [1]

I — Föremål för talan

1. I förevarande talan om fördragsbrott mot Konungariket Belgien har kommissionen yrkat att det skall fastställas att Konungariket Belgien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 13.2 f i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 [2] genom att ta ut personliga avgifter på belgiska pensioner till följd av arbetssjukdom, när de personer som uppbär pensionen inte är bosatta i Belgien och inte uppbär några andra belgiska socialförmåner än de ifrågavarande pensionerna respektive inte längre omfattas av det belgiska systemet för social trygghet.

2. I dessa fall får Belgien inte ta ut sådana avgifter, eftersom de berörda personerna uteslutande omfattas av lagstiftningen i den andra staten, det vill säga den medlemsstat där de är bosatta. De belgiska bestämmelserna — även bestämmelserna om avgiftsskyldighet — är därför inte tillämpliga eller kan inte tillämpas.

3. Kommissionen har hävdat att artikel 46 i de samordnade lagarna av den 3 juni 1970 om ersättning vid arbetssjukdom (article 46 des lois relatives à la réparation des maladies professionnelles coordonnées, nedan kallad artikel 46) [3] strider mot artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71.

4. Artikel 46 i lagen har följande lydelse:

"Den som drabbats av en arbetssjukdom och som uppbär ersättning eller bidrag med stöd av dessa lagar är fortfarande skyldig att betala avgifter enligt lagstiftningen om social trygghet."

5. Såsom framgår av den formella underrättelsen som föregår inledandet av förfa-

1 — Originalspråk: tyska

2 — Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen (EGT L 149, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 57), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2195/91 av den 25 juni 1991 om ändring av förordning (EEG) nr 1408/71 (EGT L 206, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 5, s. 46), i dess konsoliderade lydelse offentliggjord i EGT C 325, 1992, s. 1.

3 — *Moniteur Belge* av den 27 augusti 1970.

randet om fördragbrott har kommissionen inte i sig ifrågasatt den på detta sätt formulerade skyldigheten att betala avgifter, utan endast uttaget av avgifter på vissa pensioner, när de som uppbär pensionen har sin hemvist i en annan medlemsstat och där uppbär en pension som utges av den staten.

II — Förfarandet

6. Sedan förfarandet om fördragsbrott inletts genom en formell underrättelse av den 24 september 1996 begärde den belgiska regeringen förlängd frist för att besvara underrättelsen. Denna begäran beviljades. Sedan kommissionen förgäves uppmanat Konungariket Belgien att lämna sina synpunkter, utfärdade kommissionen den 6 november 1997 ett motiverat yttrande i vilket den i huvudsak kritiserade uttaget av en personlig avgift på 13,07 procent på belgiska pensioner till följd av arbetssjukdom och när de personer som uppbär pensionen inte åtnjuter andra sociala förmåner än den ifrågavarande pensionen och inte är bosatta i Belgien. Den belgiska regeringen besvarade yttrandet genom skrivelse av den 12 maj 1998, i vilken den uppgav att den omtvistade artikel 46 inte strider mot förordning nr 1408/71. På grund härav har kommissionen väckt talan om fördragsbrott, som registrerades hos domstolen den 22 september 1998, och yrkat att domstolen skall

1) fastställa att Konungariket Belgien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 13.2 f i rådets förordning nr 1408/71 genom att ta ut personliga avgifter på 13,07 procent på belgiska pensioner till följd av arbetssjukdom och när de som uppbär pensionen inte är bosatta i Belgien och inte längre omfattas av belgisk social trygghetslagstiftning, och

2) förplikta Konungariket Belgien att ersätta rättegångskostnaderna.

7. Konungariket Belgien har yrkat att talan skall ogillas och att rättegångskostnaderna skall fastställas enligt lag.

8. Konungariket Nederländerna har genom beslut av den 1 mars 1999 tillåtits att intervenera till stöd för Konungariket Belgiens yrkanden.

9. Det har inte hållits någon muntlig förhandling i målet.

III — Tillämpliga bestämmelser

A — *Gemenskapsrättsliga bestämmelser*

1) Förordning (EEG) nr 1408/71

10. Artikel 13.1 och 13.2 a och f har följande lydelse:

"1. Om något annat inte följer av artikel 14 c skall personer för vilka denna förordning gäller omfattas av lagstiftningen i endast en medlemsstat. Denna lagstiftning skall bestämmas enligt bestämmelserna i denna avdelning.

2. Om något annat inte följer av artikel 14—17 gäller följande:

a) Den som är anställd för arbete inom en medlemsstats territorium skall omfattas av denna medlemsstats lagstiftning, även om han är bosatt inom en annan medlemsstats territorium eller om det företag eller den person som han är anställd hos har sitt säte eller är bosatt inom en annan medlemsstats territorium.

b) — e)...

f) Den för vilken lagstiftningen i en medlemsstat upphör att gälla utan att lagstiftningen i en annan medlemsstat blir tillämplig på honom enligt någon av reglerna i föregående punkter eller enligt något undantag eller någon särskild bestämmelse i artikel 14—17 skall omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt uteslutande enligt bestämmelserna i denna lagstiftning."

11. I artikel 17 föreskrivs följande:

"Två eller flera medlemsstater, dessa staters behöriga myndigheter eller de organ som utses av dessa myndigheter kan komma överens om undantag från bestämmelserna i artikel 13—16 till förmån för vissa grupper av personer eller för vissa personer."

12. Artikel 27 har följande lydelse:

"En pensionär som har rätt till pensioner enligt lagstiftningen i två eller flera medlemsstater, av vilka en är lagstiftningen i

den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt, och som har rätt till förmåner enligt den sistnämnda medlemsstatens lagstiftning, skall, tillsammans med sina familjemedlemmar, få sådana förmåner från institutionen på bosättningsorten och på denna institutions bekostnad som om personen vore en pensionär med rätt till pension endast enligt den sistnämnda medlemsstatens lagstiftning."

13. Artikel 33 har följande lydelse:

"1. Den institution i en medlemsstat som svarar för betalningen av en pension och som tillämpar en lagstiftning med regler om avdrag på pensioner för avgifter för sjukdom och moderskap skall vara behörig att göra sådana avdrag, beräknade enligt lagstiftningen i fråga, på den pension som institutionen utger i den mån kostnaden för förmånerna enligt artikel 27, 28, 28a, 29, 31 och 32 skall betalas av en institution i denna medlemsstat.

2. Då innehavaren av en pension, i de fall som avses i artikel 28a, på grund av sin bosättning skall svara för avgifter eller motsvarande avdrag för att få rätt till förmåner vid sjukdom och moderskap enligt lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt, skall dessa avgifter inte utkrävas."

14. Artikel 52 har följande lydelse:

"En anställd eller egenföretagare som råkar ut för ett olycksfall i arbetet eller drabbas av en arbetssjukdom och som är bosatt inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens skall i den stat i vilken han är bosatt få följande förmåner:

a) Vårdförmåner som utges på den behöriga institutionens bekostnad av institutionen på hans bosättningsort enligt bestämmelserna i den lagstiftning som denna tillämpar som om han vore försäkrad där.

b) Kontantförmåner som utges av den behöriga institutionen enligt bestämmelserna i den lagstiftning som denna tillämpar. Efter överenskommelse mellan den behöriga institutionen och institutionen på bosättningsorten kan dock dessa förmåner utges av den sistnämnda institutionen på den förstnämndas bekostnad enligt bestämmelserna i den behöriga statens lagstiftning."

15. Artikel 77 har följande lydelse:

"1. I denna artikel avses med förmåner dels familjebidrag för personer som får pension till följd av ålderdom, invaliditet, olycksfall

i arbetet eller arbetssjukdom, dels sådana ökningar av eller tillägg till pensioner som utges för barn till pensionären, med undantag för de tillägg som utges enligt försäkringssystem för olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar.

2. Oavsett inom vilken medlemsstats territorium som pensionären eller barnen är bosatta gäller följande:

a) Till den som får pension enligt endast en medlemsstatslagstiftning skall förmånerna utges enligt lagstiftningen i den medlemsstat som svarar för pensionen.

b) Till den som får pensioner enligt flera medlemsstaters lagstiftning skall förmånerna utges:

i) enligt lagstiftningen i den medlemsstat i vilken han är bosatt, under förutsättning att han, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 79.1 a, har fått rätt till en av de förmåner som avses i punkt 1 enligt denna stats lagstiftning eller,

ii) om denna förutsättning inte är uppfylld, enligt den medlemsstats lagstiftning som han längst har omfattats av, under förutsättning att han, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 79.1 a, har fått rätt till en av de förmåner som avses i punkt 1 enligt denna lagstiftning. Om han inte har sådan rätt enligt denna lagstiftning, skall villkoren för att få förmåner enligt andra berörda medlemsstaters lagstiftning utredas i fallande ordning allt efter längden av de försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt dessa medlemsstaters lagstiftning."

2) Förordning (EEG) nr 574/72 [4]

16. Artikel 10 b i denna förordning har följande lydelse:

"Den dag och de villkor då lagstiftningen i en medlemsstat upphör att gälla för en person som avses i förordningens artikel 13.2 f skall fastställas enligt denna lagstiftning. Den institution som har utsetts av den behöriga myndigheten i den medlemsstat vars lagstiftning blir tillämplig på denna person, skall vända sig till den institution som har utsetts av den behöriga myndigheten i den förra medlemsstaten, med en begäran om att specificera denna dag."

4 — Rådets förordning (EEG) nr 574/72 av den 21 mars 1972 om tillämpning av förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen (EGT L 74, s. 1; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 106), i dess lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2195/91 av den 25 juni 1991 om ändring av förordning (EEG) nr 574/72 (EGT L 206, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 5, s. 57), i dess konsoliderade lydelse offentliggjord i EGT C 325, 1992, s. 96).

B — *Den nationella lagstiftningen*

17. Den omtvistade artikel 46 i de samordnade lagarna om ersättning vid arbetssjukdomar har redan återgetts i punkt 3 ovan.

IV — **Parternas anföranden**

1) *Kommissionen*

18. Kommissionen har kritiserat Konungariket Belgien för att ta ut sociala avgifter på pensioner till följd av arbetssjukdom, när de personer som uppbär pensionen är bosatta i en annan medlemsstat och även erhåller en pension som utges av den medlemsstaten. Enligt kommissionen strider detta mot artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71. I denna bestämmelse uttrycks den princip som anges i artikel 13.1 i förordningen, att endast en medlemsstats bestämmelser skall tillämpas. Bestämmelsen infördes efter domen i målet Ten Holder [5] för att fastställa den stat som skall vara behörig i de fall då personer har upphört med all yrkesverksamhet enligt en medlemsstats lagstiftning och är bosatta inom en annan medlemsstats territorium. Av detta följer, enligt kommissionen, att i det fall då en medlemsstats sociala trygghetslagstiftning inte längre är tillämplig blir, i enlighet med artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71, lagstiftningen i den medlemsstat där personen är bosatt tillämplig.

19. Kommissionen har åberopat domarna i målen Perenboom [6], kommissionen mot Belgien [7] och Kuusijärvi [8] för att komma till slutsatsen att personer som inte längre utövar yrkesverksamhet i Belgien och som har bytt hemvist till en annan medlemsstat uteslutande omfattas av lagstiftningen i den senare medlemsstaten. De belgiska myndigheterna har därför inte längre någon befogenhet att ta ut sociala avgifter på pensioner till följd av arbetssjukdom för personer som befinner sig i en sådan situation.

20. Som svar på den belgiska regeringens invändning att artikel 13.2 f inte är tillämplig på den beskrivna situationen, då de personer som uppbär pension till följd av arbetssjukdom fortfarande omfattas av den belgiska socialförsäkringen, både vad gäller sjukvårdskostnader och familjeförmåner, har kommissionen anfört att det enligt artikel 27 i förordning nr 1408/71 är den medlemsstat där personen är bosatt som skall svara för sjukvårdskostnaderna. Enligt artikel 33 i förordning nr 1408/71 är det endast den medlemsstat som svarar för kostnaderna som har befogenhet att ta ut avgifter. [9] Enligt kapitel 8 i förordning nr 1408/71 är den medlemsstat där personen är bosatt även behörig vad gäller familjeförmåner.

5 — Dom av den 12 juni 1986 i mål 302/84, Ten Holder mot NiuweAlgemene Bedrijfsvereniging (REG 1986, s. 1821).

6 — Dom av den 5 maj 1977 i mål 102/76 (REG 1977, s. 815).

7 — Dom av den 28 mars 1985 i mål 275/83 (REG 1985, s. 1097).

8 — Dom av den 11 juni 1998 i mål C-275/96 (REG 1998, s. 3419).

9 — Kommissionen har till stöd för sitt påstående åberopat dom av den 21 februari 1991 i mål C-140/88, Noij (REG 1991, s. I-387), punkt 14.

21. Mot den belgiska regeringens hänvisning till artikel 52 i förordning nr 1408/71, enligt vilken personer som råkar ut för ett olycksfall i arbetet eller drabbas av en arbetssjukdom får vårdförmåner på den behöriga institutionens bekostnad av institutionen på bosättningsorten och kontantförmåner av den behöriga institutionen, har kommissionen anfört att denna bestämmelse inte handlar om klassiska sjukvårdskostnader i den mening som avses i det första kapitlet i förordning nr 1408/71, utan om specifika förmåner som utges vid olycksfall i arbetet eller vid arbetssjukdom. Kommissionen har slutligen avfärdat den belgiska regeringens invändning att avgifterna utgör en motprestation för tillhörigheten till den belgiska sociala trygghetslagstiftningen och påpekat att det enligt artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 är den medlemsstat där personen är bosatt, och inte längre den belgiska staten, som är behörig.

2) *Den belgiska regeringen*

22. Den belgiska regeringen har i första hand gjort gällande att artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 inte är tillämplig på de fall som kommissionen har utpekat. I andra hand har den belgiska regeringen gjort gällande att även om nämnda artikel vore tillämplig strider uttaget av de omtvistade socialavgifterna inte mot denna bestämmelse.

23. Den belgiska regeringen har i sin argumentering utgått från att principen om "*lex loci laboris*" förankrats i artikel 13.2 a i förordning nr 1408/71, som innebär att det principiellt är lagstiftningen i den medlemsstat där yrkesverksamheten utövas som är tillämplig, även om den förvärvsarbetande är bosatt i en annan medlemsstat. I artikel 13.2 f i förordningen föreskrivs ett undantag av subsidiär karaktär från denna princip. Undantaget skall följaktligen tolkas strikt, och det är endast då dess villkor är uppfyllda som den tillämpliga lagstiftningen upphör att tillämpas i den medlemsstat där personen utövar yrkesverksamhet till förmån för lagstiftningen i den medlemsstat där han är bosatt. En förutsättning för detta är att en person inte längre omfattas av lagbestämmelserna i en medlemsstat utan att lagbestämmelserna i en annan medlemsstat tillämpas. Frågan är således under vilka förutsättningar lagbestämmelser — i förevarande fall de belgiska bestämmelserna om social trygghet — upphör att vara tillämpliga på sådana personer som uppbär pension till följd av arbetssjukdom som är bosatta i en annan medlemsstat, där de för övrigt erhåller en annan pension.

24. Vidare har den belgiska regeringen anfört att avdelning II[10] i förordning nr 1408/71 inte medför att de olika lagstiftningarna i medlemsstaterna ersätts med gemenskapsrätten, utan att den innehåller bestämmelser som, såsom framgår av domen i målet Kits van Hiejningen[11], gör det möjligt att fastställa den lagstiftning som skall tillämpas, för att hindra att flera medlemsstatliga lagstiftningar tillämpas samtidigt och förhindra att personer som omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 1408/71 till följd av avsaknad av tillämplig lagstiftning förlorar sin rätt till ett socialt skydd.

10 — Avdelning II avser "bestämmande av tillämplig lagstiftning".

11 — Dom av den 3 maj 1990 i mål C-2/89 (REG 1990, s. I-1755).

25. I föreliggande fall förblir, enligt den belgiska regeringen, den belgiska lagstiftningen om social trygghet faktiskt tillämplig. Detta framgår av att det dels beviljas förmåner enligt den belgiska lagstiftningen om arbetssjukdomar, dels av att andra förmåner i andra grenar av den sociala tryggheten beviljas, som exempelvis familjeförmåner, sjukvårdskostnader och beaktandet av tidsperioder för beräkningen av ålderspension i alla de fall då en nedsatt arbetsförmåga på mer än 66 procent inträffar. Dessa personer bibehåller således ställningen som socialförsäkrade.

26. Frågan huruvida lagstiftningen i en medlemsstat upphör att vara tillämplig beror enligt den belgiska regeringen dessutom på de nationella bestämmelserna, i enlighet med artikel 10b i förordning nr 574/72. Gemenskapsrätten hänvisar således uttryckligen till lagstiftningen i medlemsstaterna. Vad gäller en medlemsstats behörighet att fastställa inom vilka gränser dess lagstiftning kan tillämpas har den belgiska regeringen hänvisat till domarna i målen Coppola [12] och Ten Holder mot Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging. [13]

27. Det är för övrigt enligt den belgiska regeringen oförenligt med principen om förvärvade rättigheter att inte längre tillämpa de belgiska lagbestämmelserna och följaktligen inte längre bevilja de ifrågavarande förmånerna. Enbart det förhållandet att en person ändrar sin hemvist kan inte få till följd att han automatiskt skall omfattas av den sociala trygghetslagstiftningen i den medlemsstat där han är bosatt.

28. Det faktum att den fortsatta tillämpningen av de belgiska bestämmelserna är förenlig med gemenskapsrätten fastställs även genom artikel 52 i förordning nr 1408/71, i vilken det är fråga om den "behöriga institution" på vars bekostnad såväl vårdförmåner som kontantförmåner skall utges till en person som är bosatt i en annan medlemsstat. I praktiken erhåller den person som uppbär en pension till följd av arbetssjukdom och som är bosatt i en annan medlemsstat blankett E 123 från "Fonds des Maladies professionnelles" (FMP). På basis av denna beviljas personen i fråga förmåner vid sjukdom i den medlemsstat där han är bosatt, vilka ersätts av FMP.

29. Enligt den belgiska regeringen skall man utgå från principen tas som utgångspunkt att artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 inte är tillämplig och att belgisk lag således fortfarande är tillämplig, på grundval både av den behörighet som överförts på medlemsstaterna och det faktum, att personer som drabbas av en arbetssjukdom fortfarande omfattas av denna sociala trygghetslagstiftning, även om de är bosatta i en annan medlemsstat, och att slutligen någon konflikt med gemenskapsrätten inte följer på grund av detta.

30. Den belgiska regeringen har följaktligen endast i andra hand gjort gällande att uttaget av avgifter i vart fall är förenligt med gemenskapsrätten. Uttaget utförs på

12 — Dom av den 12 januari 1983 i mål 150/82 (REG 1983, s. 43).

13 — Jämför domen i målet 302/84 (se ovan fotnot 5).

ett icke diskriminerande sätt, oavsett om förmånstagaren är bosatt inom det belgiska territoriet eller i en annan medlemsstat. Förmånstagarna bibehåller, helt eller delvis, sin egenskap som socialförsäkrade, beroende på huruvida den nedsatta arbetsförmågan uppgår till 66 procent eller ej. Betalningen av avgifter utgör en motprestation för de förmåner som förmånstagarna kan göra gällande.

31. Enbart för det fall att domstolen likväl skulle finna att talan är grundad har den belgiska regeringen påpekat att eventuell återbetalning av avgifter inte skall kunna krävas för perioder före ikraftträdandet av förordning nr 2195/91 [14], det vill säga före den 29 juli 1991.

3) *Den nederländska regeringen*

32. Den nederländska regeringen som har intervenerat till stöd för den belgiska regeringens yrkande, är av den uppfattningen att kollisionsnormerna i förordning nr 1408/71, och särskilt artikel 13.2 f, inte får till följd att den person som upphör med yrkesverksamhet i en medlemsstat inte längre omfattas av den sociala trygghetslagstiftningen i denna stat, då han är bosatt i en annan medlemsstat eller har flyttat sin hemvist dit. Artikel 13.2 f utgör inte hinder mot att lagbestämmelserna i den stat där yrkesverksamheten senast utövades fortsätter att tillämpas, såvida detta föreskrivs i bestämmelserna.

33. För att motivera sin intervention har den nederländska regeringen åberopat kommissionens inställning gentemot det nederländska obligatoriska försäkringssystemet. I den nederländska lagstiftningen föreskrivs en obligatorisk försäkring för personer som erhåller långtidsförmåner vid nedsatt arbetsförmåga, ålderdom eller dödsfall, även om de är bosatta utanför Nederländerna. Denna försäkring får till följd att de försäkrade erhåller förmåner vid ålderdom och dödsfall samt familjeförmåner, och att vissa sjukvårdskostnader ersätts. På samma sätt som gäller för försäkrade som bor i Nederländerna måste dessa försäkrade betala avgifter. Kommissionen har begärt uppgifter om vid vilken tidpunkt den obligatoriska försäkringen för personer som uppbär en pension och som är bosatta i en annan medlemsstat upphör. Den nederländska regeringen har därav dragit slutsatsen att Nederländerna har behörighet att bibehålla det obligatoriska försäkringssystemet för innehavare av långtidsförmåner vid nedsatt arbetsförmåga som är bosatta i en annan medlemsstat. Den nederländska regeringen anser dock att kommissionen genom sin talan i föreliggande mål även har kunnat ändra sin inställning beträffande de nederländska bestämmelserna.

34. Den nederländska regeringen har analyserat domen i målet Kuusijärvi samt

14 — Rådets förordning (EEG) nr 2195/91 av den 25 juni 1991 om ändring av dels förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, dels förordning (EEG) nr 574/72 om tillämpningen av förordning (EEG) nr 1408/71 (EGT L 206, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 5, s. 46).

ursprunget till förordning nr 2195/91, som stöd för sin ståndpunkt att lagbestämmelserna i en medlemsstat upphör att vara tillämpliga enligt artikel 13.2 f i förordningen endast då detta föreskrivs i den nationella lagstiftningen. En medlemsstats möjlighet att upprätthålla tillämpligheten av dess lagbestämmelser — för vilket artikel 10b i förordning nr 574/72 talar — medför att de berörda kan upprätthålla sina krav på förmåner, och att den stat där de är bosatta inte belastas med oproportionerliga kostnader. Det gör därvid ingen väsentlig skillnad om de nationella bestämmelserna fortsätter att vara tillämpliga på alla grenar av den sociala tryggheten eller endast på vissa av dem. Slutligen har, vid antagandet av förordning nr 2195/91, även artikel 17 i förordning nr 1408/71 ändrats på så sätt, att det nu även kan träffas överenskommelse om undantagsbestämmelser för grupper av personer som inte utövar någon yrkesverksamhet. Enligt den nederländska regeringens uppfattning skall kollisionsnormerna i förordning nr 1408/71 tolkas på följande sätt:

— Så länge en arbetstagare utövar sin verksamhet inom en medlemsstats territorium kan något krav på bosättning inte göras gällande mot honom för anslutning till det sociala trygghetssystemet i denna stat.

— Från den tidpunkt då arbetstagaren upphör med sin yrkesverksamhet utan att återuppta någon annan yrkesverksamhet i en annan medlemsstat är bosättningsklausuler tillåtna.

— Om den första medlemsstaten ändå inte uppställer något krav på bosättning för anslutning till sitt system för social trygghet, är denna lagstiftning fortfarande tillämplig, även om den tidigare arbetstagaren är bosatt i en annan medlemsstat.

— Om arbetstagaren vid en senare tidpunkt inte längre uppfyller förutsättningarna för anslutning till den första medlemsstatens system, är lagstiftningen i den stat där personen är bosatt tillämplig från och med denna tidpunkt.

— I de berörda personernas intresse kan överenskommelse träffas om undantag mellan den medlemsstat där den sista yrkesverksamheten har utövats och den stat där personen är bosatt.

35. Den nederländska regeringen har närmare undersökt de kollisionsnormer som är tillämpliga på förmåner vid sjukdom och på familjeförmåner och har kommit till slutsatsen, att det inte — som kommissionen har hävdat — är bestämmelserna i den stat där personen är bosatt som med nödvändighet skall tillämpas, utan så är fallet endast då detta följer av tillämpliga nationella bestämmelser (se artiklarna 27,

28 och 77 i förordning nr 1408/71). Det beror således i varje fall på omständigheterna i det enskilda fallet.

36. Enligt den nederländska regeringen medför det förhållandet att lagbestämmelserna i den medlemsstat där personen senast har utövat yrkesverksamhet tillämpas att det föreligger behörighet att ta ut avgifter för social trygghet. Den nämnda regeringen har i detta sammanhang hänvisat till domarna i målen Perenboom [15], De Jaeck [16] och Molenaar [17].

37. Den nederländska regeringen har även tagit ställning till en eventuell kollision mellan artiklarna 33 och 52 i förordning nr 1408/71. Efter en ingående undersökning av dessa bestämmelser, och av fall då de tillämpas, har den nederländska regeringen kommit till slutsatsen att det i förordning nr 1408/71 inte föreskrivs att en bestämmelse har företräde framför någon annan.

38. Avslutningsvis har den nederländska regeringen tagit ställning till frågan om verkningarna i tiden av en dom i vilken ett fördragsbrott eventuellt fastställs. Den nederländska regeringen har i det avseendet föreslagit att domens eventuella verkningar skall begränsas till tiden efter domens avkunnande.

39. Den belgiska regeringen har i sitt yttrande över den nederländska regeringens begäran om intervention uttryckligen anslutit sig till denna begäran om fastställande av en frist för domens verkningar.

V — Bedömning

40. Kommissionen har i sin talan uppenbarligen utgått från principen — vilket än skälet är till detta — att de belgiska lagbestämmelserna från den tidpunkt då bosättning sker i en annan medlemsstat inte längre är tillämpliga på en person som uppbär en pension till följd av arbetssjukdom sedan hans yrkesverksamhet upphört i Belgien. Vid bosättning i en annan medlemsstat under yrkesverksamheten, såsom exempelvis är fallet med gränsarbetare, medför det förhållandet att yrkesverksamheten upphör att de belgiska lagbestämmelserna inte längre skall tillämpas. Enligt artikel 13.2 f är då lagbestämmelserna i den stat där personen är bosatt tillämpliga. Det faktum att de belgiska lagbestämmelserna inte är tillämpliga medför att socialavgifter på pensioner avseende arbetssjukdom som beviljats i Belgien inte får tas ut.

41. Den belgiska regeringen har däremot utgått från att de belgiska lagbestämmelserna fortsätter att vara tillämpliga i första hand vad beträffar pensioner vid arbetssjukdom samt, i förekommande fall, då andra sådana sociala förmåner beviljas som ersättning för sjukvårdskostnader eller

15 — Se ovan fotnot 6.

16 — Dom av den 30 januari 1997 i mål C-340/94 (REG 1997, s. I-461).

17 — Dom av den 5 mars 1998 i mål C-160/96 (REG 1998, s. I-843).

utbetalning av barnbidrag. Uttaget av socialavgifter är en följd av det faktum att vederbörande förblir försäkrad, vilket även medför att försäkringsperioderna beaktas vid fastställande av pensionsförsäkringen.

42. Frågan är därför huruvida överföring av hemvist under de beskrivna omständigheterna medför att enbart artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 skall tillämpas, i vilken föreskrivs att det är lagstiftningen i den medlemsstat där personen är bosatt som skall tillämpas, eller huruvida det ankommer på den medlemsstat där den senaste verksamheten utövades att fastställa om, och i förekommande fall under vilka förutsättningar, dess lagbestämmelser skall fortsätta att tillämpas.

43. Svaret på denna fråga är beroende av tolkningen av artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71, och särskilt uttrycket "den för vilken lagstiftningen i en medlemsstat upphör att gälla". Enligt kommissionens uppfattning blir denna bestämmelse omedelbart tillämplig då behörigheten enligt artikel 13.2 a upphör, det vill säga då anknytningen till yrkesverksamheten försvinner. Enligt den belgiska regeringens uppfattning är det därvid fråga om ett materiellt villkor som inte kan uppfyllas endast genom beaktande av förordning nr 1408/71 utan en undersökning av de nationella bestämmelserna.

44. Artikel 10b i förordning nr 574/72, som uttryckligen hänvisar till artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71, är i detta hänseende signifikativ. Båda dessa bestämmelser har senare genom förordning nr 2195/91 införts i förordningarna nr 1408/71 respektive 574/72. I artikel 10b hänvisas uttryckligen till lagstiftningen i medlemsstaterna för fastställande av "den dag och de villkor då lagstiftningen i en medlemsstat upphör att gälla för en person som avses i förordningens artikel 13.2 f". Enligt denna artikel är således lagstiftningen i medlemsstaten avgörande för huruvida en person fortsätter att omfattas av dess skydd eller ej. Den belgiska regeringens argument, att personer som uppbär pensioner till följd av arbetssjukdom på samma sätt som tidigare omfattas av det belgiska sociala trygghetssystemet oavsett hemvist, är så till vida fullständigt riktigt.

45. Bestämmelsernas sakliga sammanhang och uppkomst visar att artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 utgör en restklausul i den mening som avses med tilldelning av behörighet, som endast tillämpas om det är omöjligt att härleda en annan behörighet från nationell rätt eller från förordning nr 1408/71. Först genom domen i målet Ten Holder mot Nieuwe Algemene Bedrijsvereniging [18] — till vilken det uttryckligen hänvisas i övervägandena till förordning nr 2195/91 och till följd av vilken artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 och artikel 10b i förordning nr 574/72 utfärdades — påvisades en "lucka" [19] i avdelning II i förordning nr 1408/71 som just har fyllts igen genom de angivna bestämmelserna.

18 — Se ovan fotnot 5.

19 — Se dom i målet Kuusijärvi (ovan fotnot 8), punkt 46.

46. I artikel 13.2 f är det således inte fråga om en ursprunglig tilldelning av behörighet, utan om en "ersättningsbehörighet" för sådana fall där det inte föreskrivs någon annan behörighet enligt avdelning II i förordningen och där en nationell lagstiftning, som tidigare varit tillämplig i enlighet med dess egna regler, *inte längre* är tillämplig på grund av en ändring av de faktiska omständigheterna till följd av den berörda personens agerande.

47. Domstolen har i domen i målet Kuusijärvi i detta avseende fastställt att:

"bestämmelserna i avdelning II i förordning nr 1408/71, vari artikel 13 ingår, utgör ett fullständigt och enhetligt system för kollisionsnormer. Syftet med dessa bestämmelser är inte enbart att förhindra att olika nationella lagstiftningar tillämpas samtidigt med de komplikationer som kan följa härav, utan också att *förhindra att de personer* som omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 1408/71 *berövas skydd* på området för social trygghet i avsaknad av lagstiftning som är tillämplig på dem". [20]

48. Man kan således utgå från att för att artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 skall tillämpas bör man ställa sig den inledande frågan, som skall bedömas enligt nationell rätt, huruvida en lagstiftning i en medlemsstat som tidigare varit tillämplig fortsätter att vara det. Kriteriet "den för vilken lagstiftningen i en medlemsstat upphör att gälla" utgör i det avseendet *ett* materiellt villkor för tillämpningen av bestämmelsen.

49. Kommissionen har i sin ansökan, första gången inom ramen för det administrativa förfarandet, grundat sig på de personer som uppbär pensioner till följd av arbetssjukdom som "*inte längre tillhör det belgiska sociala trygghetssystemet*". Kommissionen har därvid teoretiskt kringgått den inledande fråga, som skall bedömas enligt lagstiftningen i en medlemsstat, huruvida den rättsordning som tillämpats tidigare skall tillämpas i fortsättningen. I sitt motiverade yttrande hade kommissionen formulerat petitionen på så sätt att den avsåg sådana personer som uppbär pensioner till följd av arbetssjukdom som inte *erhåller några andra sociala trygghetsförmåner än de ifrågavarande pensionerna.*

50. Med den formuleringen av ansökan kvarstår dock frågan enligt vilka kriterier de berörda personerna inte längre tillhör den belgiska sociala trygghetslagstiftningen. Tillämpningsområdet för artikel 13.2 f, och således tillämpligheten av bestämmelserna i den stat där personen är bosatt, kan med den förutsättningen lämnas helt öppet. Den belgiska regeringen har dock avlägsnat grunden för denna argumentering, eftersom den har anfört att personer som uppbär pensioner till följd av arbetssjukdom *alltid* omfattas av den belgiska sociala trygghetslagstiftningen.

20 — Se ovan fotnot 8, punkt 28 i domen. Min kursivering.

51. Den utgångspunkt som kommissionen valde i det administrativa förfarandet, att ta hänsyn till personer som inte erhåller några andra förmåner enligt belgiska bestämmelser än pensionen till följd av arbetssjukdom, är i sammanhanget relevant.

52. Den belgiska regeringens argument, enligt vilket anslutningen till det belgiska sociala trygghetssystemet enbart grundas på det faktum att en pension till följd av arbetssjukdom beviljas, och att de belgiska lagbestämmelserna kan anses upphöra att gälla endast då utbetalningen av pensionen har inställts, är fullkomligt tvivelaktigt. Det är dock vad gäller pension till följd av arbetssjukdom fråga om en förmån som har tjänats in genom tidigare avgiftsinbetalningar och för vilken bosättningsklausulerna enligt artikel 10 i förordning nr 1408/71 har avskaffats. Det förhållandet att den som har rätt till pension vid arbetssjukdom flyttar sin hemvist till en annan medlemsstat motiverar inte i sig enbart att den medlemsstat som beviljar pensionen inställer betalningen.

53. Som den belgiska regeringen själv har anfört vore detta oförenligt med principen om förvärvade rättigheter. Ett sådant tillvägagångssätt strider även mot principerna i de gemenskapsrättsliga bestämmelserna om samordning på området för social trygghet, som enligt artikel 42 EG tillförsäkrar migrerande arbetstagare och deras familjemedlemmar att

"a) alla perioder som beaktas enligt lagstiftningen i de olika länderna läggs samman för förvärvande och *bibehållande av rätten till förmåner* och för beräkning av förmånernas storlek,

b) *förmånerna betalas ut* till personer bosatta *inom medlemsstaternas territorier*." [21]

54. Den belgiska regeringens argument enligt vilket avgifterna utgör en motprestation till den utbetalade pensionen är lika litet övertygande för den fortsatta tillämpningen av belgisk lagstiftning. Avgifterna för försäkring vid olycksfall i arbetet eller arbetssjukdom erläggs regelbundet under den aktiva yrkesverksamheten, antingen enbart av arbetsgivaren eller av arbetsgivaren och arbetstagaren. Då ett försäkringsfall inträffar är det däremot de försäkrades solidariska gemenskap som har betydelse.

55. Den belgiska regeringen har dock hänvisat till andra sociala förmåner som beviljas personer som uppbär pension vid

21 — Min kursivering.

arbetssjukdom. Nämnda regering har därvid uttryckligen nämnt sjukvårdskostnader samt familjeförmåner. Den belgiska regeringen har dessutom anfört att egenskapen som socialförsäkrad som sådan består, vilket får till följd att perioder av utbetalning av pension vid arbetssjukdom kan beaktas i systemet för ålderspension. Det är framför allt den sista aspekten som på samma sätt som rätten till sjukförmåner är ett typiskt kännetecken på anslutning till ett socialt trygghetssystem. Den belgiska regeringen har visserligen hänvisat till skillnaden vad gäller nivån på det sociala skyddet, beroende på huruvida graden av nedsatt arbetsförmåga hos den person som uppbär en pension till följd av arbetssjukdom ligger över eller under 66 procent. Det är dock inte möjligt att av de uppgifter som den belgiska regeringen har lämnat med säkerhet ange huruvida och på vilket sätt innehavarna av pensioner vid arbetssjukdom, vars grad av nedsatt arbetsförmåga ligger under 66 procent, är anslutna till det belgiska systemet för social trygghet.

56. Kommissionen har för sin del inte förklarat under vilka omständigheter de belgiska lagbestämmelserna upphör att vara tillämpliga på en person som uppbär en pension vid arbetssjukdom och som är bosatt i en annan medlemsstat. Kommissionen har i synnerhet inte försökt att motbevisa den belgiska regeringens påstående att samtliga lagbestämmelser om social trygghet fortsätter att vara tillämpliga på dessa personer.

57. Från utgångspunkten att villkoren, under vilka en person inte längre omfattas av lagstiftningen i en medlemsstat, utgör ett materiellt villkor för tillämpningen av artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71, är grunderna för kommissionens talan inte övertygande eller så har de motbevisats genom den belgiska regeringens argument.

58. Kommissionens antagande att, då en person som omfattas av det personliga tillämpningsområdet för förordningen flyttar sitt hemvist till en annan medlemsstat, det är lagstiftningen i den stat där personen är bosatt som med stöd av gemenskapsrätten i form av artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71 är tillämplig, förefaller för övrigt inte vara en obligatorisk följd av artikel 13.2 f eller av domstolens rättspraxis. Det är anmärkningsvärt att parterna i målet har åberopat samma domar till stöd för olika argumentering. I artikel 13.2 f anges dock uttryckligen att "den... skall omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt *uteslutande enligt bestämmelserna i denna lagstiftning*" [22], det vill säga enligt bestämmelserna i den stat där han är bosatt.

59. Denna formulering hänvisar således till bestämmelserna i den stat där personen är bosatt som enligt artikel 13.2 f är den behöriga staten, om villkoren i denna bestämmelse i övrigt är uppfyllda. Det är dock inte möjligt att genom denna hänvis-

22 — Min kursivering.

ning besvara frågan för vilken gren av den sociala tryggheten som behörigheten tilldelas. Detta beror snarare på hur bestämmelserna i medlemsstaternas lagstiftning är utformade. I det avseendet skall således den belgiska regeringens argument godtas, att enbart flyttningen av hemvist inte medför anslutning till ett system för social trygghet. I den riktningen går även de av den nederländska regeringen åberopade försöken från gemenskapslagstiftarens sida att vid utfärdandet av förordning nr 2195/91 bespara bosättningsstaten, som blir behörig enligt artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71, oproportionerlig belastning.

60. Det återstår nu att undersöka i vilken mån de tillämpliga bestämmelserna i avdelning III i förordning nr 1408/71 — i vilken "särskilda bestämmelser för olika slag av förmåner" anges — överensstämmer med den tidigare skisserade tolkningen av artikel 13.2 f i förordning 1408/71, eller om slutsatsen kan dras därav att de belgiska lagbestämmelserna upphör att gälla.

61. Artikel 27, som återfinns i avsnitt 5 "pensionärer och deras familjemedlemmar" i kapitel 1 "sjukdom och moderskap", reglerar behörigheten i fråga om "förmåner vid sjukdom och moderskap" för pensionärer som enligt bestämmelserna i två eller flera medlemsstater är berättigade till pension. Om en person är berättigad till pension med stöd av bestämmelserna i en medlemsstat inom vars territorium han är bosatt, *och* samtidigt enligt bestämmelserna i denna har rätt till förmåner av den art som nämnts, så erhåller han enligt dessa bestämmelser förmåner från institutionen på bosättningsorten på dennas bekostnad. Om personen inte är berättigad till sådana förmåner i bosättningslandet kommer artikel 28 i förordning nr 1408/71 att tillämpas. Det särfall då en person har rätt till vårdförmåner utan att ha rätt till pension i bosättningslandet regleras i artikel 28a i förordning nr 1408/71. I sådana fall är de nationella bestämmelser avgörande enligt vilka det *i princip* föreligger rätt till förmåner. Först därefter inträder den gemenskapsrättsliga kostnadsfördelningen enligt artiklarna 27, 28 och 28a i förordning nr 1408/71.

62. Dessa bestämmelser utgör på intet sätt hinder för den teoretiska möjligheten att de socialrättsliga bestämmelserna i en medlemsstat som beviljar en pension kan fortsätta att tillämpas. Tvärtom är och förblir den institution i medlemsstaten som beviljar pensionen skyldig att utge förmånerna. Det är skälet till att det på flera ställen i artikel 28 talas om "behörig institution" och i artikel 28a om "institutionen i en medlemsstat som är behörig i fråga om pension".

63. Bestämmelsen i artikel 33 i förordning nr 1408/71 är endast en konsekvens av den tidigare kostnadsfördelningen. Bestämmelsen reglerar rätten att ta ut, respektive göra avdrag för avgifter för att finansiera sjukförmånerna. Enligt bestämmelsen har den

"behöriga institutionen" befogenhet — så att säga som motprestation till skyldigheten att utbetala förmåner som går utöver skyldigheten att bevilja pension vid nedsatt arbetsförmåga — att innehålla avgifter, såvida detta föreskrivs i de bestämmelser som är tillämpliga på institutionen. Den belgiska regeringen har således inte av en tillfällighet åberopat artikel 33 för att rättfärdiga att socialavgifter tas ut på pensioner vid arbetssjukdom som utbetalas till pensionärer som är bosatta i en annan medlemsstat. Den belgiska regeringen har därvid inte underlåtit att hänvisa till att det i dessa fall i princip är den belgiska institutionen som skall bekosta sjukförmånerna. Uttaget av avgifter står i vart fall i överensstämmelse med artikel 33.1. Artikel 33.2 i förordning nr 1408/71 utgör inte heller något hinder för detta. Denna bestämmelse avser de särskilda fall som föreskrivs i artikel 28a i förordningen, i vilka rätten till vårdförmåner föreligger i den stat där personen är bosatt, utan att denna är skyldig att utge en pension. Det är endast för det fall att förmånstagaren under beskrivna omständigheter är skyldig att betala avgifter eller göra likvärdiga avdrag i den stat där han är bosatt som dessa avgifter enligt artikel 33.2 inte kan utkrävas till förmån för den stat som beviljar pensionen. Utan att ingripa vid det tillfälle då skyldigheten att betala avgifter uppkommer föreskriver gemenskapslagstiftaren dock slutligen, att rätten att ta ut avgifter är knuten till skyldigheten att utge förmåner. Domstolen har dessutom fastställt denna bedömning i sin dom i målet Noij. [23]

64. Artikel 52 i förordning nr 1408/71 innehåller däremot en särskild bestämmelse för den som erhåller förmåner avseende olycksfall i arbetet eller arbetssjukdom. Dessa personer erhåller enligt artikel 52 a i förordningen vårdförmåner i den stat där de är bosatta men "på den behöriga institutionens bekostnad". Även kontantförmåner kan enligt artikel 52 b i förordningen eventuellt utges av institutionen på bosättningsorten, men även utges på den behöriga institutionens bekostnad. Kapitel 4 "Olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar" innehåller visserligen inte någon självständig bestämmelse om skyldigheten att betala avgifter. Detta står dock i överensstämmelse med de allmänna principer enligt vilka skyldigheten att betala avgifter till försäkringen mot olycksfall i arbetet och arbetssjukdom i regel föreligger *före* försäkringsfallet.

65. Artikel 52 b i förordning nr 1408/71 utgör i vart fall inget hinder för antagandet att den belgiska institutionen med sin skyldighet att utge pensioner i princip även är den "behöriga institution" som slutligen måste svara för utbetalningen av förmånerna. Det förefaller således inte föreligga någon kollision mellan bestämmelserna i kapitel 1 om "Sjukdom och moderskap" och bestämmelserna i kapitel 4 om "Olycksfall och arbetssjukdomar".

66. Den belgiska regeringen har slutligen hänvisat till artikel 77 i förordning nr 1408/71 för att bevisa att den enligt gemenskapsrätten är behörig i fråga om familjeförmåner som utbetalas till personer som uppbär pensioner till följd av arbets-

23 — Se ovan fotnot 9.

sjukdom. Eftersom den belgiska staten är den enda medlemsstat som beviljar en pension följer denna behörighet av artikel 77.2 a i förordning nr 1408/71. Kommissionen har däremot utgått från fall i vilka den stat där personen är bosatt även är den som svarar för pensionen, och därmed från ett fall där artikel 77.2 b i förordning nr 1408/71 skall tillämpas. Enligt artikel 77.2 b i föreligger det rätt till familjeförmåner i den stat där personen är bosatt, om det föreligger rätt till en förmån enligt lagstiftningen i denna stat. Även här är det den nationella lagstiftningen som är avgörande. Om någon sådan rätt inte föreskrivs i lagstiftningen i den stat där personen är bosatt är artikel 77.2 b ii tillämplig. Denna bestämmelse innehåller en subsidiär behörighet som tilldelas medlemsstater som beviljar en pension, nämligen i förhållande till den tid som lagstiftningarna är tillämpliga på förmånstagaren eller till villkoren för tillämpning av de bestämmelser som utgör grunden för denna rätt i varje medlemsstat.

67. Den belgiska staten är således även vid tillämpning av denna bestämmelse i vart fall i princip fortfarande subsidiärt behörig att bevilja familjeförmåner. Denna bestämmelse är således även lämplig som stöd för den belgiska regeringens argument.

68. Det skall slutligen hänvisas till artikel 17 i förordning nr 1408/71, som ändrats genom antagandet av förordning nr 2195/91 om ändring av förordning nr 1408/71. Denna bestämmelse gjorde det redan tidigare möjligt att föreskriva undantag från bestämmelserna i artiklarna 13—16 i förordningen till förmån för anställda eller egenföretagare. [24] Denna möjlighet har utsträckts till "vissa grupper av personer eller... vissa personer". Artikel 17 ger således uttryck för en relativ flexibilitet för att vissa situationer vid behov skall kunna hanteras på lämpligt sätt. Undantagsbestämmelsen är således tillämplig även på artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71, som dock inte sätts i fråga genom denna. Undantagsbestämmelsen är därför ointressant för bestämmandet av tillämpningsområde för artikel 13.2 f.

69. Det skall slutligen fastställas att kommissionen har underlåtit att redogöra för vid vilken tidpunkt och under vilka villkor de belgiska lagbestämmelserna inte längre är tillämpliga på personer som uppbär pensioner till följd av arbetssjukdom enligt belgisk rätt. Det är därvid fråga om en ovillkorlig förutsättning för artikel 13.2 f i förordning nr 1408/71, och det är åsidosättandet av denna som kommissionen har kritiserat. Talan är välgrundad endast om personer som uppbär en pension till följd av arbetssjukdom enligt belgisk rätt inte har rätt till någon annan förmån i det belgiska systemet för social trygghet och för övrigt inte heller har ställning som socialförsäkrad enligt belgisk rätt, med den följden att perioderna då pension avseende arbetssjukdom beviljats inte beaktas inom ramen för det belgiska sociala trygghetssystemet. Det är endast under dessa villkor som man kan utgå från principen att de

24 — Vissa grupper av personer eller vissa personer som har avlönad sysselsättning eller är egenföretagare.

belgiska lagbestämmelserna inte längre är tillämpliga på de personer som uppbär pension till följd av arbetssjukdom. Av rättssäkerhetsskäl ankommer det på medlemsstaten att bestämma den tidpunkt från vilken dess motsvarande lagbestämmelser upphör att vara tillämpliga på personerna i fråga samt villkoren för detta enligt artikel 10b i förordning nr 574/72. Kommissionen har inte påstått att de belgiska myndigheterna tagit ut avgifter efter den på detta sätt fastställda tidpunkten. Talan skall därför ogillas.

VI — Rättegångskostnader

70. Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom kommissionen har tappat målet skall den ersätta rättegångskostnaderna. Enligt artikel 69.4 i rättegångsreglerna skall medlemsstater som har intervenerat bära sina rättegångskostnader. Konungariket Nederländerna skall därför bära sina kostnader.

VII — Förslag till avgörande

71. Med hänsyn till vad ovan anförts föreslår jag att domstolen skall fatta följande beslut:

1) Talan ogillas.

2) Kommissionen skall bära sin rättegångskostnad samt ersätta Konungariket Belgiens rättegångskostnad.

3) Konungariket Nederländerna skall bära sin rättegångskostnad.